

20.2.2013

Dnro 740/002/2012

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

lausuntopyyntö 22.11.2012, VM162:00/2011

Lappeenrannan kaupungin lausunto kuntarakennelakiluonnoksesta

Lappeenrannan kaupunginvaltuusto on 18.2.2013 päättänyt antaa kuntarakennelakiluonnoksesta valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon:

Selvityspäätökset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaaminen:

Lappeenrannan kaupunki pitää kuntauudistukseen liittyvän selvitystyön perusteita ja kriteerejä oikean suuntaisina. Lakiesityksen mukaisesti tavoitteena tulee olla keskeisten kuntapalvelujen järjestäminen tulevaisuudessakin kuntaperusteisesti ja siten että vaaleilla valituilla valtuutetuilla on aito mahdollisuus tehdä kuntapalveluja ja –taloutta linjaavia päätöksiä.

Kuntatalouden tulevat haasteet edellyttävät entistä elinvoimaisempien kuntayksiköiden muodostamista. Samalla tarvitaan kansallisen tason päätöksiä kunnille asetettujen velvoitteiden ja tulokehityksen saattamiselle kestäväälle tasolle.

Vahvojen peruskuntien muodostamisen tärkeyttä korostaa myös tulevaisuuden näkökulma siitä, että kuntalaiset voivat entistä vapaammin tehdä valintoja sen suhteen, mistä palvelunsa hakevat.

Kuntauudistuksesta päätettäessä tulee olla selvyys sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä maassamme. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisen näkökulmasta toimivin hallintomalli olisi muodostaa Etelä-Karjalasta yksi kunta. Lappeenrannan kaupunki on osaltaan valmis selvittämään Etelä-Karjalan koko maakunnan suuruisen yhden kaupungin muodostamista.

On kuitenkin muita syitä, jotka puoltavat maakunnan rakentumista kahden kaupungin perustalle. Tärkeimpiä syitä ovat:

- lähipalveluja koskevan päätöksenteon pitäminen lähellä asukkaita ja palvelujen käyttäjiä turvaamaan asiakaslähtöisyys ja

Kaupunginkanslia

- se, että päätöksenteko reagoi riittävän tehokkaasti ja joustavasti kuntalaisten palvelujen tarpeissa tapahtuviin muutoksiin,
- palvelujen saavutettavuuden turvaaminen,
 - hallinnon läheisyys kuntalaisille,
 - asukasosallisuuden ja yhteisöllisyyden varmistaminen sekä
 - asukkaiden kuntaidentiteetin tukeminen.

Lappeenrannan ja Imatran kaupungit esittävätkin yhteisesti, että kuntauudistuksen selvitystyö käynnistettäisiin Etelä-Karjalassa kahden kaupungin mallin perustalta. Lappeenrannan ja Imatran kaupungit hyödyntävät vastuukuntamallia tai sopivat muutoin yhteistyöstä niiden palvelujen järjestämisestä, jotka tuotetaan yhteisinä koko maakunnan kattavasti.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen kokoaminen vuodesta 2010 alkaen yhden organisaation katon alle liki koko maakunnan laajuisesti on todettu Etelä-Karjalassa ennakkoluulottomaksi ja perustelluksi päätökseksi. Kokemukset palveluprosessien kehittämisestä ovat olleet rohkaisevia.

Kuitenkin hallintomalli edellyttää kehittämistä, koska rahoitusvastuu on jäsenkunnilla ja menoista päättää kuntayhtymä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuun tulisi olla peruskunnilla.

Etelä-Karjalan kunnat ovat tilanneet ulkoisen arviointityön, jonka tuloksena haetaan ratkaisua kuntayhtymän alijäämäkehityksen katkaisemiseen sekä sellaisen organisaatiomallin määrittelyyn, joka turvaa kuntien omistajaohjauksen toimivuuden vaarantamatta kuitenkaan koko maakunnan kattavien sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämistyötä. Tavoitteena on sopia sellaisen hallintomallin käyttöön otosta, joka mahdollistaa Imatran kaupungin täysimääräisen osallistumisen yhteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tarjoamiseen.

Lainsäädännöllä ei tule rajoittaa Eksoten tapaisen maakunnallisen yhteistoimintamallin jatkamista. Erva-organisaatioiden tulisi keskittyä erityisvaativien toimenpiteiden yhteiseen järjestämiseen ja mahdollistaa kunnille päätöksenteon vapaus sellaisissa erikoissairaanhoidon palveluissa, joita esimerkiksi Eksote tälläkin hetkellä omana palvelunaan kykenee tuottamaan. Erva-uudistuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota omistajaohjauksen toimivuuteen myös kaupunkien näkökulmasta sekä tuottavuutta edistävien esitysten valmisteluun.

Esityksen sisältämät määräajat ja yhdistymisavustukset:

Lakiesitystä tulisi tarkentaa siten, että selvitystyölle tulee voida varata aikaa minimissään 10–12 kk. Yhdistymisavustusten tulisi olla

käytettävissä vähintäänkin niille kuntaliitoksille, joista päätös on tehty vuoden 2015 huhtikuun loppuun mennessä.

Kansallisesti olisi perusteltua etsiä keinoja estää yhdistyvissä kunnissa toimenpiteet, jotka johtavat ennen yhdistymistä ylimääräisiin investointeihin lisävelkaantumisen kustannuksella.

Selvitystyön jatko

Lappeenrannan kaupunki pitää suositeltavana, että kahden kaupungin selvitystyötä tehdään koko Etelä-Karjalan alueella rinta rinnan ja tiiviissä vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Selvitystyö voidaan käynnistää vuoden 2013 syksyllä valtion asettaman selvityshenkilön johdolla. Mikäli selvitys johtaisi kuntaliitoksiin, liitosten arvioidaan toteutuvan aikaisintaan vuodesta 2017 alkaen.

Lappeenrannan kaupunki

Kimmo Jarva
kaupunginjohtaja

Juha Willberg
kaupunginsihteeri